

Брюксел, 12.3.2018г.
COM(2018) 123 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад за изпълнението на инструментите на Европейския съюз за финансирането на външната дейност през 2016 г.

{SWD(2018) 64 final}

1. Ангажименти в световен план

През 2016 г. Европейският съюз се включи в дискусии за бъдещето на Европа и изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните 17 цели за устойчиво развитие (ЦУР), договорени през 2015 г. по време на Общото събрание на ООН, и така също изготви Глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на ЕС (Глобална стратегия).

През 2016 г. ЕС и неговите държави членки продължиха да бъдат най-големият донор на финансиране за развитие, като осигуриха повече от половината от официалната помощ за развитие (ОПР) в световен мащаб. Само Европейската комисия отпусна над **10,3 милиарда евро ОПР от името на ЕС** с цел намаляване на бедността по света, осигуряване на устойчиво икономическо, социално и екологично развитие и насърчаване на демокрацията, върховенството на закона, доброто управление и зачитането на правата на човека.

В отговор на множеството природни и причинени от човека бедствия, които настъпиха през 2016 г., ЕС задели през 2016 г. най-големия си досега бюджет за хуманитарна помощ в размер на **2,3 милиарда евро** (включително увеличенията за ЕФР), който бе използван за осигуряване на **хуманитарна помощ**, включително храна, подслон, защита, здравни грижи и чиста вода, за **повече от 120 милиона души в над 80 държави.**

Глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на ЕС (Глобална стратегия)

Целта на **Глобалната стратегия** от 2016 г. е да се постигнат „обща визия“ и „общи действия“ за „по-силна Европа“¹. Със стратегията се определят основните интереси и принципи на ЕС и се очертава пътна карта за утвърждаване на ЕС като по-надежден, отговорен и съпричастен участник на световната сцена, която ще служи като насока за действията на ЕС за много години напред. Целите на външната дейност на ЕС и визията на Програмата до 2030 г. са напълно съгласувани, а ЦУР ще се използват като хоризонтално измерение за изпълнението на Глобалната стратегия на ЕС.

В съответствие с тази стратегия през 2016 г. ЕС насочи вниманието си към своите пет приоритетни области на политика: инвестиране в устойчивостта на държавите и общества на изток и юг от Европа и прилагане на интегриран подход към конфликти и кризи; засилване на сигурността и отбраната; укрепване на връзката между вътрешната и външната политика, със специален акцент върху миграцията; актуализиране на съществуващите регионални и тематични стратегии или разработване на нови такива; и засилване на усилията в областта на публичната дипломация.

По-силен участник на световната сцена

ЕС работи непрекъснато за постигането на по-мирен свят и ръководи и подпомага преговори за намаляване на напреженията по света. През 2016 г. сред тези преговори бяха стартирането на изпълнението на историческото международно споразумение за **ядрената програма на Иран** и мирното споразумение между правителството и движението *Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia* (Революционни въоръжени сили на Колумбия — ФАРК) в **Колумбия**.

През цялата година ЕС продължи да изпълнява водеща роля и в международните усилия за справяне с **кризите в Украйна** и да работи с международните си партньори за осигуряване на подкрепа в **Сирия, Ирак и Либия** срещу дейностите на ДАЕШ.

¹ http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

Инструментът, допринасящ за стабилността и мира (ИДСМ)², е един от инструментите, чрез които ЕС може да изпълни ролята си на „**по-силен участник на световната сцена**“, тъй като увеличава ефикасността и съгласуваността на действията на Съюза в областите на реакция при кризи, предотвратяване на конфликти, изграждане на мира и готовност за действие при кризи, както и действията му в отговор на глобалните и трансрегионалните заплахи.

Действията за реакция при кризи дават възможност за незабавен отговор на непредвидени събития; те са важен актив, който дава възможност на ЕС бързо да създаде политически проекти, които могат да бъдат от помощ при чувствителни дипломатически процеси или конфликтни ситуации, и да установи нови пътища за диалог и разрешаване на конфликти.

Освен това инструментът е съобразен с необходимостта от осигуряване на подкрепа за изграждането и укрепването на капацитета на гражданското общество и другите организации, участващи в изграждането на мира.

ЕС повиши още повече устойчивостта и готовността на трети държави да защитават своите стратегически активи при заплахата от различни потенциални **хибридни атаки**, вариращи от тероризъм до организирана престъпност, а така също и да ограничават рисковете от химични, биологични, радиологични и ядрени (ХБРЯ) вещества, както е представено в Съвместното съобщение относно борбата с хибридни заплахи³.

Нов консенсус за развитие

През септември 2015 г. международната общност отговори на нововъзникващите тенденции и световни предизвикателства, като прие Програмата до 2030 г. и нейните 17 цели за устойчиво развитие⁴.

В отговор на това Европейската комисия представи през 2016 г. **предложение за нов европейски консенсус за развитие**⁵, с което политиката на ЕС за развитие се привежда в съответствие с Програмата до 2030 г., като същевременно се вземат под внимание Програмата за действие от Адис Абеба и Парижкото споразумение относно изменението на климата. Новият европейски консенсус за развитие, подписан през юни 2017 г. след тристранни разисквания с Европейския парламент и Съвета, осигурява обща визия и рамка за действие за сътрудничеството за развитие за Европейския съюз и неговите държави членки.

С него се насърчава последователен подход към хората, планетата, благоденствието, мира и партньорството (петте ключови приоритета от Програмата до 2030 г.). Изкореняването на бедността остава основната цел, с цялостно интегриране на социалното, икономическото и екологичното измерение на устойчивото развитие. С консенсуса за развитие се потвърждава отново ангажиментът на ЕС за **съгласуваност на политиките за развитие** (СПР) като това изисква да се вземат под внимание целите на сътрудничеството за развитие в политиките, които могат да засегнат развиващите се държави и представлява важен принос за постигането на ЦУР в държавите партньорит .

Отношения с държавите от АКБ след изтичането на Споразумението от Котону

Действащото понастоящем **Споразумение за партньорство от Котону**, подписано между ЕС и 79 държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКБ), ще изтече през 2020 г. Това

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0230-20171216&qid=1517919761031&from=EN>

³ JOIN(2016) 18 final, 6.4.2016 г.

⁴ „*Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие*“, резолюция, приета от Общото събрание на ООН на 25 септември 2015 г. (UNGA A/RES/70/1)

⁵ Окончателен текст: ОВ 2017/С 210/01, 30 юни 2017 г.

споразумение е **най-мощното, най-всеобхватното и най-дълготрайното географско партньорство в света**. То допринесе за намаляване на бедността, за подобряване на стабилността и за интегриране на държавите от АКБ в световната икономика.

След провеждане на обширна консултация беше прието Съвместното съобщение от 2016 г., озаглавено „Подновено партньорство с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн“⁶, с което се определят градивните елементи, необходими за създаването на по-силно, подновено партньорство с държавите от АКБ въз основа на **истинско партньорство между равни** и намирането на общи решения на общи проблеми.

Аспекти, свързани с равенството между половете

От създаването си ЕС се ангажира с равенството между половете и с правата и овластяването на жените и момичетата. С **Плана за действие по отношение на равенството между половете във външните отношения за периода 2016—2020 г.**⁷ се установява амбициозна рамка за действие, за да се подпомогне включването на аспекти, свързани с равенството между половете, във всички дейности на ЕС по разработване на програми, диалози по политиката и политически диалози с държавите партньори и в международните преговори, а така също и за да се укрепят партньорствата с всички съответни заинтересовани страни. Той обхваща четири основни стълба: гарантиране на физическата и психологическата неприкосновеност на момичетата и жените, включително чрез борба с всички форми на насилие и вредни практики; предоставяне на възможности за участие в икономическия и социалния живот; засилване на правото на глас и участие на жените; и промяна на институционалната култура.

През 2016 г. бяха поставени основите за изпълнението, като бяха извършени например национални проучвания за анализ.

Интегриране на принципа на равенство между половете в Замбия

Сътрудничеството за развитие със Замбия, и по-специално чрез портфолиото на Европейския фонд за развитие (ЕФР), показва добри практики при засилването на **интегрирането на принципа на равенство между половете**, като е приложен последователен подход към равенството между половете в различните програми и дейности. Например отделено е внимание на жените търговци в сектора на селското стопанство, поставен е акцент върху въпросите, свързани с равенството между половете в управлението, и те са интегрирани в диалога по политиката.

Устойчива енергия и изменение на климата

Беше актуализирана стратегията на водещата инициатива на ЕС, озаглавена „**Световен алианс за борба с изменението на климата**“ (GCCA+), за да се отразят Парижкото споразумение относно изменението на климата и Програмата до 2030 г., а през септември в Брюксел беше организирано глобално обучение, което привлече над 250 участници от 45 държави. През 2016 г. GCCA+ одобри седем нови действия на равнището на отделните държави, като продължи своята подкрепа за най-уязвимите държави (развиващите се малки островни държави и най-слабо развитите държави). През 2016 г. приносът от ЕС и неговите държави членки за подпомагане на развиващите се държави да намалят своите емисии на парникови газове и да се справят с последиците от изменението на климата възлизаше общо на 20,2 милиарда евро (от които 2,7 милиарда евро бяха осигурени от бюджета на ЕС и Европейския фонд за развитие, а 1,9 милиарда евро от Европейската инвестиционна банка)⁸.

⁶ JOIN(2016) 52 final, 22.11.2016 г.

⁷ SWD(2015) 182 final, 21.9.2015 г.; Закljučения на Съвета 13183/15, 26.10.2015 г.

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/10/17/climate-finance-eu/>

По линия на **Инструмента за партньорство**⁹ ЕС продължи да приема нови действия в областта на климата със стратегически партньори, като Китай, Бразилия, Мексико и Южна Корея. Тези действия са в основата на водещата роля на ЕС на световната сцена при борбата с изменението на климата и подкрепата на прехода към нисковъглеродни икономики.

Полеви училища за земеделски стопани в Малави

С оглед на справянето с изменението на климата в Малави и насърчаването на устойчиво на климатичните промени селско стопанство, GCSA+ разработи **полеви училища за земеделски стопани за подобряване на устойчивото селско стопанство**. Чрез прилагане на подхода „учене чрез практика“ земеделските стопани се научиха да подобряват и разнообразяват своята производителност; да намаляват влошаването на качеството на земите и да включват социални дейности за постигане на сближаване. Проектът донесе ползи на 43 000 уязвими лица в 7 200 домакинства от четири области.

Европейската комисия работи за подобряване на достъпа до надеждни и устойчиви източници на енергия като „екологичен“ двигател за растеж. Чрез поетите през 2016 г. ангажименти Европейската комисия се стреми да подобри **достъпа до енергия за 40 милиона души по света** (30 милиона в Африка), да увеличи възобновяемата енергия с шест и половина гигавата (GW) в световен мащаб и с 5 GW в Африка, и да намали ежегодно емисиите на въглероден диоксид с 15 милиона тона в световен мащаб (11 тона в Африка) до 2020 г.

Права на човека и добро управление

През 2016 г. ЕС проведе диалози и консултации по въпросите на правата на човека с 43 държави партньори и регионални групи и продължи да подпомага организации на гражданското общество в областта на правата на човека и защитници на правата на човека.

Беше въведен нов многосекторен подход за борба с корупцията. Това ще укрепи допълнително връзките между широк набор от сектори (правосъдие, реформа на публичната администрация, реформа на сектора на сигурността, подобряване на стопанската среда и митническа реформа) и участници, упражняващи някакъв вид надзорна и контролна функция (гражданско общество, медии, лица, сигнализиращи за нередности, върховни одитни институции и парламенти).

Добро управление в Бенин

През 2016 г. Европейската комисия стартира „Договор за добро управление и развитие за Бенин“, разработен въз основа на препоръки от Transparency International, с който се обединява подкрепата за управлението на публичните финанси (УПФ), правосъдието и частния сектор, за да се подобрят механизмите за цялостния интегритет на управлението в Бенин.

Важен елемент за подобряване на управлението е подпомагането на държавите партньори да преобразуват своите системи за сигурност. Сред ключовите цели на новата стратегическа рамка на ЕС за подкрепа на **реформата в сектора на сигурността** (РСС) са утвърждаване на основните свободи и оценяване с участието на заинтересованите страни на свързаните със сигурността потребности на различни групи, включително най-уязвимите¹⁰.

Финансиране за развитие

Освен стабилни политики, ще бъдат необходими големи инвестиции, за да се постигнат ЦУР, и по-специално в развиващите се държави. ОПР под формата на безвъзмездни средства

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32014R0234>

¹⁰ JOIN(2016) 31 final, 5.7.2016 г.

продължава да бъде изключително важна, но тя трябва да се допълни с други инструменти и източници на финансиране, като мобилизиране на национални ресурси или частни инвестиции. През 2016 г. продължи да се изпълнява иновативната програма за действие, която беше договорена през 2015 г. по време на проведената в Адис Абеба¹¹ Трета международна конференция относно финансирането за развитие, в която са обхванати всички източници на финансиране и сътрудничеството по редица въпроси, включително технологии, наука, иновации, търговия и изграждане на капацитет.

Предложеният **Европейски план за външни инвестиции** (ЕПВИ)¹² е ясно свидетелство за силния ангажимент от страна на ЕС да изпълни тази програма. Новата философия на програмата се прилага чрез ЕПВИ посредством широк набор от средства за изпълнение, за да се постигнат ЦУР. Новият Европейски фонд за устойчиво развитие ще бъде основният инструмент на ЕС за привличане на частни и публични инвестиции в бедните и нестабилни държави. Той представлява нов интегриран начин на работа с държавите — партньори на ЕС, държавите членки, международните финансови институции, други донори и частния сектор **за повишаване на инвестициите** в Африка и в държавите, обхванати от политиката за съседство на ЕС, с цел насърчаване на създаването на достойни работни места, устойчивото развитие и борбата с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване.

¹¹ <https://www.un.org/esa/ffd/ffd3/>

¹² Съобщение на Комисията COM(2016) 581 final; http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3006_bg.htm

2. Въздействие в световен мащаб

Миграция и мобилност

През 2016 г. ЕС засили усилията си по изпълнение на ангажиментите си в областта на миграцията и мобилността в съответствие с **Европейската програма за миграцията от 2015 г.**¹³. Службите на Комисията откликнаха на непосредствените ситуации, породени от големия приток на бежанци и мигранти, като същевременно те насочиха вниманието си към първопричините за миграцията. Преодоляването на по-дългосрочните предизвикателства, както и оползотворяването на възможностите, свързани с миграцията и принудителното разселване, са неразделна част от интегрираната политика на ЕС за развитие и сътрудничество.

ЕС предприе редица мерки, за да се справи с предизвикателствата, произтичащи от нарастващия брой мигранти и бежанци, които рискуват живота си да достигнат до Европа. След изявлението на ЕС и Турция от 18 март 2016 г.¹⁴ и ефективното затваряне на маршрута през Западните Балкани значително намаляха преминаванията на мигранти по този маршрут, както и смъртните случаи. Въпреки тези усилия, през 2016 г. беше регистриран най-големият брой смъртни случаи сред мигранти и бежанци на път към Европа, като смъртните случаи по маршрута от Либия през Централното Средиземноморие рязко нараснаха. ЕС засили подкрепата си и диалога с всички заинтересовани страни, ангажирани активно с миграционните въпроси в Либия, с оглед на подобряване на управлението на миграционните потоци.

През юни 2016 г. беше стартирана новата **рамка за ориентирано към резултатите партньорство**¹⁵, с която се установява нов подход на ЕС към миграцията чрез засилване на сътрудничеството с приоритетните държави партньори. Рамката съчетава незабавни и по-дългосрочни мерки с цел спасяване на човешки живот, борба с контрабандата и трафика и справяне с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване.

През април 2016 г. Европейската комисия публикува своето съобщение, озаглавено „Достоен начин на живот: от зависимост от помощи към самостоятелност; Принудителното разселване и развитието“¹⁶, с което се засилва ориентираният към резултатите **подход към принудителното разселване**. Тази рамка на политиката, която включва подкрепа както за разселеното население, така и за приемащите го общности, представляваше важен принос от страна на ЕС за Световната среща на върха по хуманитарните въпроси, която се проведе през май 2016 г., и тя служи като насока за финансовата помощ от ЕС за принудителното разселване.

По отношение на **финансовата помощ**, поради бързо развиващата се ситуация с миграцията, описана по-горе, бързо беше мобилизирано финансиране от ЕС, което включваше 3 милиарда евро, осигурени от ЕС и неговите държави членки и координирани чрез механизма на ЕС за Турция¹⁷ в полза на бежанците и Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия¹⁸. В края на 2016 г. ЕС сключи също така два пакта — с Йордания и с Ливан — които допринесоха за осигуряването на разселените поради кризата в Сирия лица образование и заетост в приемащите ги общности.

Програма за по-добро управление на миграцията

Програмата за по-добро управление на миграцията по линия на компонента за **Африканския рог** на Доверителния фонд на ЕС за Африка е насочена към по-добро управление на

¹³ COM(2015) 240, final, 13.5.2015 г.

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

¹⁵ COM(2016) 385 final, 7.6.2016 г.

¹⁶ COM(2016) 234 final, 26.4.2016 г.

¹⁷ Решение на Комисията C(2015)9500

¹⁸ Решение на Комисията C(2014)9614

миграцията на регионално равнище. Това се постига чрез програми за изграждане на капацитет и чрез предоставяне на оборудване на държавните институции, участващи в процеса от Хартум (непрекъснат диалог за засилване на сътрудничеството в областта на миграцията и мобилността). Предоставя се подкрепа, за да се подпомогне генерирането и използването на статистически данни за миграцията, разследването, наказателното преследване и организирането на съдебен процес за случаите на трафик и контрабанда или за да се подобри управлението на границите. Осигурява се помощ и за разработването на политики в областта на трафика и контрабандата, за да се гарантира защитата на жертвите и за да се повиши осведомеността относно опасностите от незаконната миграция, както и относно възможностите за законна миграция и мобилност.

Създаден през ноември 2015 г., **Извънредният доверителен фонд на ЕС за стабилност и преодоляване на първопричините за незаконната миграция и разселването на хора в Африка**¹⁹ предоставя нов инструмент за изпълнение за справяне с първопричините за незаконната миграция. Той дава възможност на ЕС повече от всякога да бъде по-координиран, гъвкав и съпричастен към реалните нужди по места. През първата си пълна година на действие Доверителният фонд за Африка даде възможност за одобрението на над 100 проекта, на стойност над 1,5 милиарда евро.

Връзка между сигурност и развитие

Инструментът на ЕС, допринасящ за стабилността и мира (ИДСМ), е насочен към потребностите, свързани с отговор при криза, породена от проблеми със сигурността, като предпоставка за сътрудничеството за развитие. Действията, финансирани по линия на ИДСМ, насърчават сигурността чрез подкрепа за посредничеството, изграждането на мира, незабавното осигуряване на „дивиденди от мира“, борбата с трафика на оръжия, подкрепата за сектора на сигурността и други свързани действия.

През юли 2016 г. беше предложено изменение на ИДСМ, за да се даде възможност на ЕС да разшири своята помощ по линия на ИДСМ така, че той да включва финансиране за **изграждането на капацитет в подкрепа на сигурността и развитието**, и да се постави по-голям акцент върху връзката между сигурността и развитието при разработването на неговите програми²⁰. Изменението ще позволи на ЕС да предоставя обучение и наставничество, несмъртоносно оборудване и подобрения на инфраструктурата, както и подкрепа при извънредни обстоятелства на военните субекти на държавите партньори в контекста на един по-широк процес на реформа в сектора на сигурността или в контекста на изграждането на капацитет в подкрепа на развитието и сигурността за развитие. Това е в съответствие с общата цел на устойчивото развитие, както и с консенсуса между Европейския съюз и съответната държава партньор, когато е налице такъв, относно ключовото значение на този подход за запазването или възстановяването на условията, необходими за устойчивото развитие, включително в ситуации на криза и при обстоятелства на нестабилност или дестабилизация.

Връзка между хуманитарна помощ и развитие

ЕС придава голямо значение на връзката между хуманитарната помощ, необходима като незабавна реакция при кризисни ситуации, и по-средносрочните и дългосрочните действия за развитие. Връзката между хуманитарната помощ и развитието е сложна и изисква засилена координация.

Общата програма в областта на хуманитарната помощ и развитието е известна отдавна като **връзка между помощ, възстановяване и развитие (LRRD)** и представлява важна цел на

¹⁹ Решение C(2015)7293 на Комисията

²⁰ COM/2016/0447 final/2, 5.7.2016 г.

международната помощ. Необходимостта от допълнителни инвестиции в този подход беше потвърдена в Заключенията на Съвета от 12 май 2016 г. по време на Световната среща на върха по хуманитарните въпроси²¹.

Например необходими са бързи координирани ответни действия за преодоляване на предизвикателството, свързано със стабилизирането на Ирак след управлението на Даяш. Поради тази причина Европейската комисия координира хуманитарната помощ и действията за развитие, за да вземе предвид дългосрочното развитие на ранен етап в процеса, а службите на Европейската комисия изготвиха съвместен **всеобхватен план за действие**, който обединява всички дейности и планове в концепция за връзка между помощ, възстановяване и развитие, като идеята е да се постигне още по-тясно сътрудничество между държавите членки и други единомислещи донори при програмирането.

²¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2016/05/12/>

3. Отчетност и резултати

Посредством **рамката на ЕС за резултатите в областта на международното сътрудничество и развитието** Европейската комисия редовно следи и докладва за резултатите от финансираните от ЕС действия по света.

По-долу е представена извадка от резултатите по света, които могат да се припишат на финансирани от ЕС проекти и програми, приключили между средата на 2015 г. и средата на 2016 г.

Действие на ЕС — основни резултати през 2016 г.

Добро управление

923 000 души са се възползвали пряко от програми за правна помощ, които са от основно значение за гарантиране на равенството пред закона, като предоставят право на адвокат и право на справедлив съдебен процес.

Предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и сигурност

314 000 души са се възползвали пряко от програми, които са насочени по-специално към подпомагането на граждански мерки за укрепване на мира след конфликти и/или за предотвратяване на конфликти.

Устойчиво селско стопанство, продоволствена сигурност и изхранване

1 118 000 души са получили консултантски услуги в областта на селското стопанство, за да се придаде добавена стойност на тяхната продукция и да се подобрят връзките между земеделските стопани и пазарите.

Енергетика²²

1 103 000 души са получили достъп до услуги за устойчива енергия.

Образование

84 000 учители са били обучени, за да получат основа за бъдещо учене и умения.

Здравеопазване

165 000 000 мрежи за легла, третирани с инсектициди, са били раздадени, за да се предотврати разпространението на малария²³.

Природни ресурси, околна среда и изменение на климата

12 694 000 хектара защитени територии са били обект на управление, за да се допринесе за гарантиране на биологичното разнообразие и за опазване на природното наследство.

Транспорт

4 100 км пътища са били изградени, ремонтирани или поддържани, за да се осигури по-добър достъп до транспорт, и по-специално за групите в най-неравностойно положение.

Заетост и социална закрила

198 000 души са се възползвали от професионално образование и обучение (ПОО)/дейности по развиване на умения и други действащи програми в областта на пазара на труда, които имат за цел подобряване на пригодността за заетост, производителността и конкурентоспособността в държавите партньори.

²² Не включва резултати от съчетаване на инвестиции

²³ Текущата подкрепа на ЕС за Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария допринесе за тези резултати.

Търговия и развитие на частния сектор

13 000 предприятия са получили достъп до кредити, които да им помогнат да избегнат рискове и да направят инвестиции.

4. Действия със световен обхват

В Африка

През април 2016 г. Комисията на Африканския съюз и Европейската комисия се срещнаха в Адис Абеба, за да обсъдят приоритетните области на Съвместната стратегия ЕС—Африка (JAES)²⁴, включително миграцията, мира, сигурността и устойчивия растеж.

Укрепването на това стратегическо партньорство между Африка и ЕС беше ключов приоритет на политиката и сътрудничеството през 2016 г., като ЕС продължи усилията си по насърчаване на устойчивия и приобщаващ растеж в цяла Африка. В Съвместното съобщение **„Подновено партньорство с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн“**²⁵ беше представена визия, чиято цел е преобразуване на партньорството в един по-силен алианс, който може ефективно да допринася за изграждането на безконфликтни, стабилни, проспериращи и устойчиви държави и общества в целия континент.

Сътрудничеството на ЕС с Африка в областта на **мира и сигурността** значително се засили през 2016 г., като по линия на Механизма за подкрепа на мира в Африка (APF) беше предоставена значителна подкрепа за укрепване на Африканската архитектура за мир и сигурност и за финансиране на ръководени от Африка мироопазващи операции, като многонационалните съвместни оперативни сили срещу Боко Харам (MNJTF).

Борба с браконьерството чрез проекта MIKES

Целта на проекта „Ограничаване до минимум на незаконното убиване на слонове и други застрашени видове“ (MIKES) е да се получат надеждни и безпристрастни данни за състоянието на ключови застрашени видове в **региона на Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн** и заплахите за тях, за да се допринесе за подобряване на правоприлагането при борбата с браконьерството и трафика на екземпляри от дивата флора и фауна, и да се създаде система за реагиране при извънредни ситуации за случаи на рязко увеличаване на незаконното убиване и търговия.

Авторски права върху снимките: APN Michael Lorentz

Доверителният фонд на ЕС за Африка в действие: Сахел и езеро Чад

До края на 2016 г. **бяха одобрени 65 проекта на стойност 918,5 милиона евро по линия на компонента за Сахел и езерото Чад от Доверителния фонд на ЕС за Африка**, обхващащ важни държави на произход и транзитно преминаване за миграцията, включително **Мали, Нигер, Нигерия и Сенегал**. Проектите включват подобряване на устойчивостта на най-уязвимите групи в държавите на произход, насърчаване на младежката заетост, развитие на частния сектор и предприемачеството, подпомагане на работата на гражданското общество за борба с радикализацията, както и продоволствена и хранителна сигурност, здравни и образователни услуги и социална закрила.

В региона, обхванат от процеса на разширяване

Европейската комисия продължи да прилага своята средносрочна **стратегия за разширяване**, представена в Съобщението относно политиката на ЕС по въпросите на разширяването, прието

²⁴ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

²⁵ JOIN(2016) 52 final, 22.11.2016 г.

през ноември 2016 г.²⁶. Продължава да се поставя силен акцент върху започването на работа първо по основните принципи при процеса на присъединяване, най-важните сред които са правова държава, основни права, укрепване на демократичните институции, включително реформа на публичната администрация, както и икономическо развитие и конкурентоспособност.

В областта на европейската политика за съседство

През 2016 г. започна изпълнението на **преразгледаната европейска политика за съседство (ЕПС)**²⁷. Стабилизирането на съседните държави на ЕС е определено в ЕПС като важен политически приоритет на ЕС. През последната година ЕС задълбочи отношенията си с държавите, обхванати от ЕПС, като стартира преговори относно приоритетите за партньорство, както със съседите на изток, така и с тези на юг. Отношенията с Украйна, Грузия и Молдова бяха задълбочени чрез продължаващото изпълнение на съответните споразумения за асоцииране. През 2016 г. Европейският съюз продължи диалога си със Съюза за Средиземноморието с цел насърчаване на регионалното сътрудничество с южните държави.

През декември 2014 г. беше създаден **Регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия**, за да се даде възможност за предоставяне на помощ от ЕС в отговор на кризата по съгласуван и интегриран начин. Първоначалният географски фокус на фонда беше съседните на Сирия държави: Йордания, Ливан и Турция, но беше разширен с включването на Ирак през 2015 г. и с държавите от Западните Балкани, както и други държави извън ЕС, които бяха засегнати от кризата с бежанците.

До края на 2016 г. Регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия мобилизира договорени вноски в размер на 932 милиона евро, от които 815 милиона евро бяха осигурени от бюджета на ЕС, 92 милиона евро от държавите членки и 24 милиона евро от Турция.

Регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия в действие: здравеопазване, препитание и изграждане на капацитет

Най-малко 700 000 бежанци в Турция, Ливан, Северен Ирак, Йордания и Египет се ползват от една водеща програма с бюджет от 53 милиона евро, която се осъществява в тези пет държави съвместно с Червения кръст/Червения полумесец (RCRC) чрез целеви проекти в областта на здравеопазването, препитанието и изграждането на капацитет.

В Азия, Централна Азия и Тихоокеанския басейн

През 2016 г. глобалната стратегия даде допълнителен тласък на сътрудничество на ЕС с Азия. В глобалната стратегия са отчетени историческите връзки на Европа с Азия, както и пряката връзка между просперитета в Европа и сигурността в Азия. Приоритетни области са задълбочаването на сътрудничеството между ЕС и Азия в областта на сигурността, включително при борбата с тероризма, и подобряването на свързаността на ЕС с Азия.

ЕС продължи усилията си за увеличаване на ангажираността с основните финансови донори извън ЕС в контекста на Програмата на ООН до 2030 г., като през 2016 г. бяха укрепени стратегически партньорства чрез успешни срещи на високо равнище с Индия, Китай и Япония.

²⁶ COM(2016) 715, 9.11.2016 г.

²⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1334_bg.htm

ЕС продължи да подпомага изграждането на държавни структури и помирителния процес в Азия, например в Афганистан, Мианмар и Непал. ЕС беше домакин на много успешната Конференция за Афганистан, която се проведе в Брюксел през октомври 2016 г. и по време на която бяха поети ангажименти на стойност над 13 милиарда евро.

Борба с последиците от Ел Нињо

През 2016 г. бяха предоставени почти 550 милиона евро за жертвите на опустошителните последици от екстремното климатично явление **Ел Нињо** през същата година. Финансирането беше използвано за предотвратяване на непосредствената заплаха от глад и суша, а също така и за предприемането на мерки за укрепване на дългосрочната устойчивост и за повишаване на продоволствената сигурност.

В Латинска Америка и Карибите

През 2016 г. с **мирно споразумение между колумбийското правителство и Революционните въоръжени сили на Колумбия (ФАРК)** беше сложен край на най-продължителния в световната история вътрешен конфликт. Над 200 000 души загинаха, а повече от пет милиона бяха принудени да напуснат домовете си през този 50-годишен период на насилие.

ЕС изигра ключова роля като посредник за договарянето на споразумението и през декември беше стартиран нов европейски **доверителен фонд за Колумбия**, в който участват рекорден брой държави членки —19²⁸. Тази инициатива е разработена въз основа на моделите на предишните успешни доверителни фондове и тя дава възможност за обединяване на ресурси, експертен опит и действия, а така също и за предприемане на по-целенасочени, координирани и съобразени с нуждите действия, които да подкрепят мирния процес и да дадат нова надежда на народа на Колумбия.

Алтернативно развитие в Перу

Програмата за алтернативно развитие в Сатипо (DAS) в Перу е двустранна програма, финансирана от ЕС и правителството на Перу, която се осъществява в перунаската част от региона на река Амазон, за да се подпомогне намаляването на бедността, насърчаването на социалната интеграция и предотвратяването на незаконното отглеждане на кока. Програмата помага на местните производители да отглеждат алтернативни култури, като кафе и какао, и вече е улеснила достъпа им до национални и международни пазари, като по този начин се повишава равнището на доходите. Тази програма се допълва от друга програма, чрез която се разпределят права върху поземлената собственост, което носи ползи за бъдещите поколения селскостопански предприемачи.

²⁸ Германия, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Португалия, Словакия, Словения, Унгария, Франция, Хърватия, Чешката република и Швеция